

Redaktion

Bo J A Haglund, redaktör och ansvarig utgivare
Sarah Axelsson, redaktionssekreterare
Jan Halldin, debattredaktör

Socialmedicinsk tidskrifts styrelse/nätverk

Ragnar Westerling ordförande, Preben Berntsen, Anne Hammarström, Stig Larsson, Elsy Söderberg, Katarina Wilhelmson, Sara Lindeberg, Asgeir Helgason.

Den svenska folkhälsans förändringar och orsaker följer vi i socialmedicinsk tidskrift

Under de senaste månaderna har både i dagspress och i olika vetenskapliga tidskrifter artiklar hävdats att den svenska folkhälsan är hotad. Den kanadensiska folkhälsoprofessorn Dennis Raphael visar att reducerad fattigdom och säkerhet på arbetsmarknaden har lett till lägre barnadödlighet, ökad livslängd, god hälsa hos barn och unga och förmåga att behålla hälsan hos de mest sårbara i samhället även under ekonomiska krisperioder under 1980- och 1990- talen. Efter det visar data inte samma goda utveckling. De flesta som arbetar med folkhälsovetenskap är överens om att den ekonomiska ojämlikheten har ökat under 2000-talet. Teser om ojämlikhetens negativa hälsoeffekter har inspirerat till en stor mängd studier inom flera discipliner. I boken "Blir vi sjuka av inkomstskillnader? En introduktion till sambanden mellan inkomst, ojämlikhet och hälsa" säger författarna, Andreas Bergh, Therese Nilsson och Daniel Waldenström, att politiska åtgärder som syftar till att förbättra folkhälsan sannolikt har störst chanser att bli framgångsrika om insatserna riktas in på samhällets svagaste grupper. I smt no 3, 2013 redovisade vi att 3-6 % av alla unga har funktionsnedsättningar. Många av dessa far illa och det krävs stora samhällsinsatser för att motverka detta, och sådan investering är för samhället ekonomiskt lönsamma. I detta nummer av smt redovisas bl a att enligt Försäkringskassan har antalet påbörjade sjuk- och aktivitetsersättningar i åldern 16-29 år femdubblats under perioden 2001-2010. Samtidigt har under de senaste 15 åren psykiska problem och suicidförsökstalen bland unga ökat i Sverige. Det finns stöd för att ökad arbetslöshet bland unga och växande krav på att klara en allt längre utbildning kan ha bidragit till dessa ökningar. Unga med funktionsnedsättningar är de som har svårast att klara dessa utmaningar. Socialmedicinsk tidskrift ser som sin uppgift att följa upp dessa trender och spegla policies och politiska åtgärder som påverkar folkhälsan positivt eller negativt. Vi planerar därför att i tre temanummer mer fördjupat se på detta. Dels med en spegling av Marmot-kommissionens förslag till åtgärder genom Malmö-kommissionens arbete, dels med att redovisa hur projekten med sociala investeringar förlöper i olika delar av landet. Sedan kommer vi att presentera ett temanummer om den svenska folkhälsopolitiken. Det blir ett spännande 2014 att följa för smt's läsare.

Bo J A Haglund
Professor och redaktör